

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Je vhodné v českém prostředí přejímat rozhodnutí německých soudů ohledně bankovních poplatků spojených s úvěrem?

V tomto krátkém příspěvku bych se chtěla věnovat jednomu z aspektů mediálně zprofanovaného tématu bankovních poplatků spojených s vedením a správou úvěrového účtu, a to konkrétně právnímu základu rozsudku německého Spolkového soudního dvora ze dne 7. června 2011, sp. zn. XI ZR 388/10 (dále jen „Rozsudek“), který byl použit jako jeden z podpůrných argumentů v „poplatkových sporných řízeních“ vedených jak před českým obecním soudem, tak před finančním arbitrem.

V předmětném Rozsudku se stanoví, že ustanovení Všeobecných obchodních podmínek úvěrové instituce, ve kterých je za vedení úvěrového účtu úvěrovou institucí požadován poplatek (poplatek za vedení účtu), podléhá soudní kontrole obsahu podle § 307 odst. 3 věta první německého občanského zákoníku (dále jen „BGB“) a je v bankovním styku se spotřebiteli neúčinné podle § 307 odst. 1 věta první a odst. 2 bod č. 1 BGB.

Uvedený Rozsudek se tedy opírá o aplikaci § 307 BGB, který zní:

§ 307 BGB **Kontrola obsahu** (VOP)[1]

(1) Ustanovení všeobecných obchodních podmínek jsou neúčinná (neplatná), pokud v rozporu s principem dobrých mravů nepřiměřeně znevýhodňují druhou smluvní stranu. Nepřiměřené znevýhodnění může spočívat v tom, že ustanovení všeobecných podmínek je nejasné nebo nesrozumitelné.

(2) V pochybnostech se má za to, že o nepřiměřené znevýhodnění se jedná, pokud ustanovení všeobecných obchodních podmínek

1. je neslučitelné se zásadními principy právní normy, od které se odchyluje; nebo

2. omezuje práva a povinnosti, které vyplývají z povahy smlouvy, takovým způsobem, že je ohrožen samotný smysl smlouvy

(3) Odstavec 1 a 2 stejně jako ustanovení § 308 a § 309 se vztahují pouze na taková ustanovení všeobecných obchodních podmínek, která stanovují pravidla odchylná od právních předpisů nebo právní předpisy doplňují. Jiná ustanovení všeobecných obchodních podmínek mohou být neplatná podle odstavce 1 věty druhé ve spojení s odstavcem 1 větou první.

V této souvislosti se objevily názory, že uvedené ustanovení je transpozicí Směrnice Rady č. 93/13/EHS o nepřiměřených podmínkách (dále jen „**Směrnice o nepřiměřených podmínkách**“), a tedy, že je aplikovatelné i v případě spotřebitelských sporů v České republice.

Nicméně jsem toho názoru, že ustanovení § 307 odst. 2 bod č. 1 BGB (dále jen „**Ustanovení**“) nelze považovat za přímou transpozici Směrnice o nepřiměřených podmínkách, ačkoliv část BGB

(konkrétně §§ 305 - 310 BGB) nazvaná „Vznik smluvních závazků na základě všeobecných obchodních podmínek“ (*Gestaltung rechtsgeschäftlicher Schuldverhältnisse durch Allgemeine Geschäftsbedingungen*) implementuje Směrnici o nepřiměřených podmínkách.

Předmětné Ustanovení upravuje právní domněnku existence nepřiměřeného znevýhodnění v případě neslučitelnosti ustanovení všeobecných obchodních podmínek se zásadními principy právní normy, od které se odchyluje. Ustanovení je účinné a součástí německého právního řádu, již od **1. dubna 1977** (tedy dávno před přijetím Směrnice o nepřiměřených podmínkách), a to jako § 9 Zákona o úpravě práv všeobecných obchodních podmínek (Gesetz zur Regelung des Rechts der Allgemeinen Geschäftsbedingungen).[2] Mimoto, Spolkový soudní dvůr se zabýval aplikací Ustanovení jako ustanovení německého vnitrostátního práva, aniž by se jakkoliv odkazoval na Směrnici o nepřiměřených podmínkách, případně zmiňoval jiný unijní předpis.

Z výše uvedeného vyvozují, že Ustanovení, o které se opírá Rozsudek, není dle mého názoru transpozicí Směrnice o nepřiměřených podmínkách, neboť bylo součástí německého právního řádu dávno před přijetím předmětné evropské úpravy a Směrnice o nepřiměřených podmínkách jej sama neobsahuje. Dotčené Ustanovení též nemá obdobu v české právní úpravě. Tento závěr mě tedy vede k dalšímu závěru, že v české prostředí není vhodné aplikovat Rozsudek, který je založen na Ustanovení, které nemá obdobu v českém ani unijním právu.

JUDr. Eva Procházková, Ph.D.,
advokátka

[1] § 307 BGB

Inhaltskontrolle

(1) Bestimmungen in Allgemeinen Geschäftsbedingungen sind unwirksam, wenn sie den Vertragspartner des Verwenders entgegen den Geboten von Treu und Glauben unangemessen benachteiligen. Eine unangemessene Benachteiligung kann sich auch daraus ergeben, dass die Bestimmung nicht klar und verständlich ist.

(2) Eine unangemessene Benachteiligung ist im Zweifel anzunehmen, wenn eine Bestimmung

1. mit wesentlichen Grundgedanken der gesetzlichen Regelung, von der abgewichen wird, nicht zu vereinbaren ist oder
2. wesentliche Rechte oder Pflichten, die sich aus der Natur des Vertrags ergeben, so einschränkt, dass die Erreichung des Vertragszwecks gefährdet ist.

(3) Die Absätze 1 und 2 sowie die §§ 308 und 309 gelten nur für Bestimmungen in Allgemeinen Geschäftsbedingungen, durch die von Rechtsvorschriften abweichende oder diese ergänzende Regelungen vereinbart werden. Andere Bestimmungen können nach Absatz 1 Satz 2 in Verbindung mit Absatz 1 Satz 1 unwirksam sein.

[2] dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

§ 9 Gesetz zur Regelung des Rechts der Allgemeinen Geschäftsbedingungen

Generalklausel

(1) Bestimmungen in Allgemeinen Geschäftsbedingungen sind unwirksam, wenn sie den Vertragspartner des Verwenders entgegen den Geboten von Treu und Glauben unangemessen benachteiligen.

(2) Eine unangemessene Benachteiligung ist im Zweifel anzunehmen, wenn eine Bestimmung

1. mit wesentlichen Grundgedanken der gesetzlichen Regelung, von der abgewichen wird, nicht zu vereinbaren ist, oder

2. wesentliche Rechte oder Pflichten, die sich aus der Natur des Vertrags ergeben, so einschränkt, dass die Erreichung des Vertragszwecks gefährdet ist.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbaloví agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)